

مدیریت بحران- توصیه های ترویجی پسائیل در باغبانی

مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان اصفهان
اداره ترویج و آموزش

❖ حتی الامکان از تردد ماشین آلات و ادوات سنگین در سطح باغ خودداری شود زیرا باعث کوبیدگی و کاهش میزان هوای خاک می گردد.
❖ به منظور هوارسانی بیشتر به ریشه ها، در اطراف درخت سوراخ هایی با کمترین میزان فشردگی خاک ایجاد گردد.
❖ پوست درختان آسیب دیده پس از شست و شو و ضدعفونی با مواد قارچ کش، با چسب پیوند ترمیم شوند.

❖ شست و شوی بخش هایی از درختان که گرفتار گل و لای سیل شده اند و همچنین کنترل بیماری ها و آفات درختان با مشورت کارشناسان حفظ نباتات ضروری است.

❖ تنه درختان از طوقه تا انشعاب شاخه ها با رنگ سفید مخصوص تنه رنگ آمیزی گردد.
❖ عملیات خاکورزی تا رسیدن به مرحله رطوبتی ظرفیت مزرعه به تعویق انداخته شود.
❖ در زمین هایی که به کشت مجدد نیاز دارند، اصول احداث باغ از جمله فاصله مناسب کشت (مثلا انجیر ۵*۶، انار ۳*۴) و رقم مناسب رعایت گردد.

عنوان: مدیریت بحران-توصیه های ترویجی پسائیل در باغبانی

گردآورندگان: فاطمه رفیعی- طاهره سادات فاتحی

برگرفته از: نشریه:

ویراستار تخصصی: دکتر علی فرهادی و دکتر مریم تاتاری (هیات علمی مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان اصفهان)

ویراستار ترویجی و ادبی: فاطمه رفیعی

تهیه شده در: اداره ترویج و آموزش مدیریت جهاد کشاورزی شهرستان اصفهان و اداره رسانه های آموزشی و ترویجی مدیریت هماهنگی ترویج کشاورزی استان اصفهان

مسئولیت صحت مطالب با گردآورندگان است.

شماره ثبت در شورای انتشارات سازمان جهاد کشاورزی استان اصفهان

۱۰۲۷/۵۰/۱۴۰۱/۲/۲۵ مورخ ۱۴۰۱/۱۱/۲۵ امی باشد.

❖ شاخه های بی برگ الزاما مرده نیستند و تا زمانی که هنوز سبز و منعطف هستند، قابلیت زنده ماندن و تولید را دارند.
❖ سرشاخه های خشک و پلاسیده را هرس کنید.
❖ اگر در اثر شرایط سیلابی درختان خم شدند باید بعد از هرس و سبک کردن درختان، قیم نصب شود.
❖ درختانی که در اثر سیل بازوهای اصلی و فرعی آنها شکسته شده باید ضمن انجام هرس و حذف شاخه های شکسته، محل برش در آنها با چسب هرس بانسمان شود.
❖ برای درختانی که به مدت طولانی در شرایط غرقابی قرار گرفته اند، جهت ایجاد تعادل و کاهش فشار بر ریشه و جوان سازی درختان توصیه به هرس شدید می گردد.
❖ پایه نارنج (یکی از پایه های غالب مرکبات در کشور) نسبت به شرایط غرقابی بسیار حساس است لذا به جهت افزایش توانایی درخت در تامین آب مورد نیاز در شرایط بعد از سیلاب، باید هرس انجام گردد (از هرس شدید اجتناب شود) و در این شرایط باید به حفظ درخت بیشتر از حفظ میوه آن توجه نمود. همزمان با انجام هرس از اسیدهای آمینه به ویژه پرولین استفاده شود. همچنین طوقه درخت از خاک های انباشته شده توسط سیلاب تمیز گردیده و حتما علف های هرز آن نیز کنترل گردد.
۲-۴: تغذیه صحیح باغ ها:
❖ در باغ های واقع در اراضی شیب دار پس از بروز سیل، شست و شوی شدید و از بین رفتن لایه سطحی مهم خاک رخ می دهد و لازم است باغداران پس از بررسی، نسبت به خاک دهی و کوددهی لایه از بین رفته فوراً اقدام کنند تا از تنش خشکی در تابستان، پیشگیری شود.
❖ با توجه به آبشویی عناصر غذایی ضروری در اثر سیل، حتما حاصلخیزی خاک پس از سیلاب ارزیابی و تغذیه مناسب باغ ها با ترکیب های تقویتی به صورت محلول پاشی و با توجه به پیش بینی های هواشناسی انجام گردد (۷-۵ روز غیربارانی برای انجام محلول پاشی موثر نیاز می باشد)

✓ مدیریت آثار ناشی از سیل در باغبانی:

بهترین استراتژی در مواجهه با تنش سیلاب، به حداقل رساندن میزان تنش وارده و فراهم کردن زمینه برای برگشت به شرایط طبیعی و رفع بهبود مشکلات ایجاد شده در بخش های مختلف آسیب دیده از طریق انتقال دانش و ارائه راهکارها و فرآیندهای عملیاتی است.

✓ مقابله با انواع خسارات سیل در باغ ها:

خسارت سیل در باغات به صورت زیر نمود پیدا می کند:

۱) خسارات فیزیکی شامل موارد و راهکار های زیر می باشد:

۱-۱: شست و شوی خاک سطحی و لخت شدن ریشه های درختان:

این پدیده در تضعیف و حتی خشک شدن درختان نقش مهمی دارد و تنها راه رفع این مشکل جایگزینی خاک مناسب و پوشاندن ریشه های درختان در اسرع وقت با خاکی که هم نفوذپذیری خوب و هم مواد غذایی کافی برخوردار باشد.

۱-۲: رسوب و ته نشین شدن گل و لای فراوان در سطح باغ:

این پدیده در تنفس ریشه و نفوذپذیری خاک اثرات نامطلوبی دارد، به همین جهت تخلیه رسوبات گل و لای ناشی از سیلاب ها که بافت سنگین دارند بسیار مهم است. این اقدامات باید بعد از فروکش کردن آب از سطح اراضی و گاورو شدن زمین انجام شود. برای کشت مجدد در زمین هایی که با بیش از ۵۰ سانتی متر رسوبات پوشیده شده باید گودال مناسب به عمق ۸۰ سانتی متر حفر و با اضافه کردن مواد آلی کشت نهال صورت گیرد. چنانچه ارتفاع رسوبات تا محل توزیع ریشه درخت بیش از ۵۰ سانتی متر باشد برای ایجاد تهویه مناسب درختان می توان با خارج کردن رسوبات از کف باغ و احداث چاهک های تهویه و بیرون آوردن محل پیوندک از زیر خاک استفاده نمود.

۲) خسارات غیر فیزیکی شامل موارد و راهکارهای زیر می باشد:

۲-۱: غرقاب شدن باغ ها و ماندگاری آب در باغ

به مدت بیش از یک هفته: این عامل باعث کاهش میزان اکسیژن در منطقه ریشه شده و بسیار خسارت زاست. ظهور برگ های زرد و نیز ریزش برگ ها از علائم آن می باشد. درختان همیشه سبز مانند مرکبات و زیتون به شرایط ماندابی حساس هستند. همچنین درختان میوه هسته دار نسبت به درختان میوه دانه دار به چنین شرایطی حساس ترند و در کمتر از یک هفته صدمات زیادی خواهند دید. اولین راهکار، فراهم کردن شرایطی است که هرچه سریع تر آب های مانداب شده در سطح زمین تخلیه و هدایت شوند. برای این کار می توانیم از شخم بین ردیف ها با تیلرهای مخصوص استفاده کنیم و در صورت عدم امکان شخم باید با ایجاد گودال هایی در پای درختان آب جمع شده در ناحیه ریشه ها را تخلیه کرد. با استفاده از پمپ های کف کش نیز می توان شرایط نشست آب را فراهم کرد و پس از آن با ایجاد کانال های زهکش بین ردیف درختان آب اضافی را خارج نمود. راهکار دیگر احداث سطوح آگیر باران در اطراف درختان در اراضی شیب دار به منظور ذخیره آب و کاهش رواناب می باشد.

۲-۲: تشدید بیماری های قارچی ریشه و طوقه:

برای جلوگیری از این مشکل راهکارهای زیر پیشنهاد می شود:

❖ خالی کردن رسوبات سیلابی از پای طوقه درختان به منظور جلوگیری از خفگی ریشه و شیوع بیماری هایی نظیر فیتوفترا و فوزاریوم
❖ تمیز و ضد عفونی کردن تنه و محل طوقه با ترکیبات مسی پس از سیل.

❖ دور نگه داشتن طوقه درختان از آب و خاک ریزی در اطراف طوقه ها به جهت جلوگیری از تشدید شیوع بیماری های قارچی ریشه و طوقه مانند گموز در مرکبات (برای مبارزه با بیماری گموز می توان از سم بردوفیکس ۱۰ در هزار قبل از شروع باران های پاییزی و پس از هرس در زمستان و سم برفیدوکس ۵ در هزار بعد از ریزش گلبرگ ها و هنگام تشکیل میوه استفاده کرد).

❖ برای کنترل بیماری سفیدک سطحی از انواع قارچ کش های مورد تایید کارشناسان کشاورزی و مطابق دستورالعمل مندرج روی برچسب بسته سموم می توان استفاده نمود (ارتباط با متخصصان بخش کشاورزی با تلفن گویای ۰۹۶۸۰۰)

❖ در شرایط مرطوب و سیلابی، بیماری لب شتری هلو افزایش می یابد و برای مبارزه با آن باید فقط در زمان خواب زمستانه درخت با استفاده از محلول بردو اقدام نمود. در باقی زمان ها نتیجه مبارزه فقط سوختگی برگ ها و جوانه ها خواهد بود.

❖ در مورد بیماری های باکتریایی در سال های اخیر به دلیل بارش ها با دو بیماری مهم یکی روی دانه داران (آتشک سب و گلایی) و دیگری روی هسته داران (بلایت باکتریایی) بیشترین شیوع را داشته اند. برای مبارزه با این دو بیماری سم پاشی درختان با سموم مسی بعد از هر بارندگی تا حدودی موثر است.

۲-۳: هرس درختان:

در مورد هرس درختان باید به نکات زیر توجه نمایید:

❖ تنه و شاخه های خشک، شکسته و بیمار از سطح باغ و درختان جمع آوری شوند.

